

Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına İlişkin Kanun

29.05.2018

Bilgi

- Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına İlişkin Kanun («Kanun») 18 Mayıs 2018 tarihli ve 30425 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.
- Kanun, vergi affı, varlık barışını ve bazı yurtdışı kazançlarda gelir ve kurumlar vergisi istisnası konusunu kapsamaktadır.
- Kanun kapsamına 31.03.2018 tarihinden önceki dönemlerde tahakkuk eden Vergi Usul Kanunu çerçevesindeki vergiler ve SGK alacakları girmektedir.
- İlerleyen sayfalarda Kanun’un vergiyi ilgilendiren ve en çok karşılaşılan hususları ile ilgili açıklamalara yer verilmiştir.

Başvuru Tarihleri

- Kanun'un kesinleşmiş alacaklar, kesinleşmemiş veya dava safhasında bulunan alacaklar ile inceleme ve tarhiyat safhasında bulunan işlemlere ilişkin hükümlerinden yararlanmak için Kanun'un yayımlandığı tarihi izleyen ikinci ayın sonu olan 31 Temmuz 2018'e kadar ilgili kuruma başvurulması gerekmektedir. Özellikle durumlar ilgili bölümlerde yer almaktadır.
- Matrah ve vergi artırımını ile işletme kayıtlarının düzeltilmesi için Kanun'un yayımlandığı tarihi izleyen üçüncü ayın sonu olan 31 Ağustos 2018 sonuna kadar başvuru yapılabilecektir.
- Varlık Barışı için ise başvurular 30.11.2018 tarihine kadar yapılabilecek olup Bakanlar Kurulu'nun bu süreyi 6 ay uzatma yetkisi vardır.
- Yurtdışında bulunan iştirak ve şubelerle ilgili iştirak satış kazancı, iştirak kazancı ve şube kazançlarına yönelik istisnalar 31.10.2018 tarihine kadar elde edilenler için uygulanacaktır. Tasfiye kazancı yönünden ise 31.12.2018 tarihine kadar yararlanılabilecektir. Bakanlar Kurulu'nun bu süreyi 6 ay uzatma yetkisi vardır.

Vergi Affı

Kesinleşmiş Alacaklar

- Maliye Bakanlığı'na ve belediyelere bağlı tahsil dairelerince takip edilen amme alacaklarını kapsamaktadır.
- Vadesi geldiği halde ödenmemiş olan ya da ödeme süresi henüz geçmemiş bulunan vergi aslı ve vergi cezası borçları aşağıdaki tutarlarda ödenir:
 - Vergi asıllarının ödenmemiş kısmının tamamı,
 - Bir vergi aslına bağlı olmaksızın kesilmiş olan vergi cezaları ile iştirak nedeniyle kesilmiş olan vergi cezalarının % 50'si,
 - İhtirazi kayıtla verilen beyannameler üzerine tahakkuk etmiş vergi asıllarının tamamı
- Yukarıdaki tutarlara ilave olarak, vergi borçları ile ilgili işlemiş gecikme faizi, gecikme zammı ve vergi cezaları yerine, ödenecek tutarlar üzerinden Yİ-ÜFE esas alınarak hesaplanacak tutarlar ödenir.
- Bu af hükmünden yararlanmak isteyen borçluların, belirtilen şartların yanı sıra dava açmamaları, açılmış davalardan vazgeçmeleri ve kanun yollarına başvurmamaları şarttır.
- Gümrük vergileri de bu kapsama dahildir.

Kesinleşmemiş Veya Dava Safhasında Bulunan Alacaklar

İlk derecede dava açılmış/ dava açma süresi henüz geçmemiş vergi tarhiyatları ile gümrük vergi tahakkuklarında	İtiraz/temyiz süresi geçmemiş - itiraz/temyiz yoluna başvurulmuş - karar düzeltme talep süresi geçmemiş - karar düzeltme yoluna başvurulmuş vergi tarhiyatları ile gümrük vergi tahakkuklarında		Uzlaşma aşamasında bulunan tarhiyatlarda
<ul style="list-style-type: none">Vergi asıllarının ödenmemiş kısmının %50'si,Bir vergi aslına bağlı olmaksızın kesilmiş olan vergi cezaların %25'i	Son Kararın terkinine ilişkin kararı halinde	Son Kararın tasdik/tadilen tasdik kararı halinde	<ul style="list-style-type: none">Vergi asıllarının ödenmemiş kısmının %50'si,Bir vergi aslına bağlı olmaksızın kesilmiş olan vergi cezaların %25'i
	<ul style="list-style-type: none">Vergi asıllarının ödenmemiş kısmının %20'si,Bir vergi aslına bağlı olmaksızın kesilmiş olan vergi cezaların %10'u	<ul style="list-style-type: none">Tasdik edilen vergi asıllarının %100'ü ile terkin edilen vergilerin %20'siBir vergi aslına bağlı olmaksızın kesilmiş olan vergi cezaların %50'si ile terkin edilen ceza tutarının %10'u	

- Yukarıdaki tutarlara ilave olarak, vergi borçları ile ilgili işlemiş gecikme faizi, gecikme zammı ve vergi cezaları yerine, ödenecek tutarlar üzerinden Yİ-ÜFE esas alınarak hesaplanacak tutarlar ödenir.
- Bu af hükmünden faydalanmak isteyenlerin af kapsamına giren alacaklara karşı dava açılmaması, açılmış davalardan vazgeçilmesi ve kanun yollarına başvurulmaması şarttır.

İnceleme ve Tarhiyat Safhasında Bulunan Vergiler

- Kanun'un yayımlandığı tarihten önce başlanıldığı halde, tamamlanamamış olan vergi incelemeleri ile takdir, tarh ve tahakkuk işlemlerine bu Kanun'un matrah ve vergi artırımına ilişkin hükümleri saklı kalmak kaydıyla devam edilir.
- Bu işlemlerin tamamlanmasından sonra tarh edilen vergiler için aşağıdaki tutarlar ödenir:
 - Vergi asıllarının ödenmemiş kısmının %50'si
 - Bir vergi aslına bağlı olmaksızın kesilmiş olan vergi cezalarının % 25'i
- Yukarıdaki tutarlara ilave olarak, vergi borçları ile ilgili işlemiş gecikme faizi, gecikme zammı ve vergi cezaları yerine
 - Kanun'un yayımlandığı tarihe kadar Yİ-ÜFE esas alınarak hesaplanacak tutarlar ödenir.
 - Kanun'un yayımlandığı tarihten sonra tebliğ edilen ihbarnamelere istinaden Kanun'un yayım tarihi ile dava açma süresinin sonuna kadar geçen süre arasındaki gecikme faizinin tamamı ödenir.
- Bu hükümden faydalanmak için ihbarnamenin yayım tarihinden itibaren 30 gün içerisinde başvuru gereklidir. 31 Temmuz 2018'e kadar tebliğ edilen ihbarnamelerle ilgili ihbarnamenin tebliğ tarihi ile 31 Temmuz 2018 tarihi arasındaki sürenin 30 günden az olması halinde ihbarnamenin tebliğ tarihinden itibaren 30 gün içinde başvuruda bulunulması mümkündür.
- Tarhiyat öncesi uzlaşma talebi olup vergi ve ceza ihbarnameleri mükellefe tebliğ edilmemiş alacaklar bu kapsamdadır.
- Bu af hükmünden faydalanmak isteyenlerin af kapsamına giren alacaklara karşı dava açılmaması şarttır.

Matrah ve Vergi Artırımı

- Matrah artırımı gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri için geçerli olup Kanun'da belirtilen süre ve şekillerde ödemelerin yapılması şartıyla bu mükellefler için matrah artırımında buldukları yıllar gelir ve kurumlar vergisi incelemesi ve bu yıllara ilişkin bu vergi türleri için daha sonra başka tarhiyat yapılmaz.

Yıl	Artırılacak Matrah	Gelir Vergisi Artırım Tutarı*	Kurumlar Vergisi Artırım Tutarı
2013	35%	18.095	36.190
2014	30%	19.155	38.323
2015	25%	20.344	40.701
2016	20%	21.636	43.260
2017	15%	24.525	49.037

- Artırılan matrahlar % 20 oranında vergilendirilir ve üzerinden ayrıca herhangi bir vergi alınmaz. Ancak, gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin, artırımında bulunmak istedikleri yıla ait yıllık beyannamelerini kanuni sürelerinde vermiş, bu beyannameler üzerinden tahakkuk eden vergilerini süresinde ödemiş ve bu vergi türleri için Kesinleşmiş ve kesinleşmemiş alacaklara ilişkin hükümlerden yararlanmamış olmaları şartıyla, bu madde hükmüne göre artırılan matrahları % 15 oranında vergilendirilir.
- Gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin matrah artırımında buldukları yıllara ait zararların % 50'si, 2018 ve izleyen yıllar karlarından mahsup edilmez.
- Matrah artırımında bulunan mükelleflerin yıllık gelir ve kurumlar vergisine mahsuben daha önce tevkif yoluyla ödemiş oldukları vergilerin iadesi ile ilgili taleplerine ilişkin inceleme ve tarhiyat hakkı saklıdır.
- Matrah veya vergi artırımında bulunan mükellefler hakkında başlanılan vergi incelemeleri ve takdir işlemlerinin, bu Kanun'un yayımlandığı tarihi izleyen ayın başından itibaren iki ay içerisinde sonuçlandırılmaması hâlinde, bu işlemlere devam edilmez.

* Tabloda gösterilen gelir vergisi artırım tutarı, bilanço esaslı ve serbest meslek erbabı mükellefler için olup; işletme hesabı esaslı, basit usul, sadece GMSİ ve diğer gelir vergisi mükellefleri için tutar farklılaşmaktadır.

Matrah ve Vergi Artırımı

- Matrah artırımı ücret stopajı, serbest meslek ve kira stopajı, yıllara yaygın inşaat işleri istihkak stopajı için de söz konusu olup; KDV ve yatırım indirimi stopajı ile ilgili olarak da vergi artırımında bulunulması mümkündür.
- Bu mükellefler için Kanun'da belirtilen süre ve şekillerde ödemelerin yapılması şartıyla matrah ve/veya vergi artırımında buldukları yıllara ilişkin vergilendirme dönemleri itibariyle vergi incelemesi ve tarhiyatı yapılmaz.

Yıl	Artırılacak Vergi Oranı			
	Gelir Stopaj ve Kurumlar Stopaj Vergisi			KDV
	Ücret Ödemelerinde	Serbest Meslek ve Kira Ödemelerinde	Yıllara Yaygın İnşaat İşleri İstihkaklarında	
2013	%6	%6	%1	%3,5
2014	%5	%5	%1	%3
2015	%4	%4	%1	%2,5
2016	%3	%3	%1	%2
2017	%2	%2	%1	%1,5

- Matrah veya vergi artırımında bulunan mükellefler hakkında Kanun'un yayımı tarihinden önce başlanılan vergi incelemeleri ve takdir işlemlerinin, bu Kanun'un yayımlandığı tarihi izleyen ayın başından itibaren iki ay içerisinde sonuçlandırılmaması hâlinde, bu işlemlere devam edilmez.

İşletme Kayıtlarının Düzeltilmesi

- Bu hüküm ile, işletmede mevcut olduğu halde kayıtlarda yer almayan emtia, makine, teçhizat ve demirbaşlar ile kayıtlarda yer aldığı halde işletmede mevcut olmayan kasa mevcudu, ortaklardan alacaklar ve emtiaların kayıtlarını fiili duruma getirmeleri imkanı sağlanmaktadır.
- İşletmede mevcut olduğu halde kayıtlarda yer almayan emtia, makine, teçhizat ve demirbaşlar;
 - Bildirim tarihindeki rayiç bedelle değerlendirilmek suretiyle envanter listesi ile vergi dairelerine bildirilecek ve defterlere kaydolacaktır.
 - Rayiç bedel, o kıymetin değerlendirme günü itibarıyla normal alım satım bedelidir. Dolayısıyla bu bedel, mükellefin kendisi tarafından bizzat tespit edebileceği gibi bağlı olduğu meslek kuruluşuna da tespit ettirilebilecektir.
 - Defterlere kaydolun bu tutarlarla ilgili özel karşılık hesabı açılacaktır.
 - Emtia, makine, teçhizat ve demirbaşlardan genel orana tabi olanları için %10 oranında, indirimli orana tabi varlıklar için ise tabi oldukları oranın yarısı kadar sorumlu sıfatıyla KDV hesaplanır ve beyanname verme süresi içinde ödenir.
 - Emtia üzerinden ödenen bu KDV genel esaslara göre indirilir.
- Kayıtlarda yer aldığı halde işletmede mevcut olmayan emtialar için gayrisafi kar oranı dikkate alınarak fatura düzenlenip vergisel sorumluluklar yerine getirilerek kayıt ve beyanlara intikal ettirilebilir.
- 31.12.2017 tarihi itibarı ile kayıtlarda yer almakla beraber işletmede bulunmayan kasa mevcutları ve ortaklardan alacaklar tutarlarını düzeltmek için beyanda bulunan mükellefler ise beyan edilen tutarlar üzerinden %3 oranında vergi hesaplayacak ve beyanname verme süresi içerisinde ödeyecektir.

Ödemeler

- Ödemeler Eylül 2018’de başlar. İlk taksidin son ödeme tarihi 01 Ekim 2018’dir.
- Ödemeler peşin ya da taksitli yapılabilecektir. Ödeme biçimine göre, ödeme tutarları değişiklik arz edecektir.
 - **Ödemenin tamamının peşin yapılması:** İlk taksit ödeme süresi içerisinde tüm ödemeler yapıldığı durumda fer’i alacaklar yerine Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutar üzerinden ayrıca %90 indirim yapılacaktır.
 - **Ödemenin iki taksitte yapılması:** İki taksit ile ödenmesi halinde ise Yİ-ÜFE tutarı üzerinden %50 indirim yapılacaktır.
 - **Ödemenin ikiden fazla taksitte yapılması:** Taksitle ödenmek istendiği durumda ödemeler aşağıdaki katsayılar ile çarpılıp yapılacak olup taksitler ikişer aylık dönemler halinde ödenir.

Taksit	Katsayı
6	1,045
9	1,083
12	1,105
18	1,15

- İnceleme ve tarhiyat safhasında bulunan alacakların yapılandırılmasında ödeme, en fazla on iki ayda altı eşit taksitte yapılabilecektir.

Ödemeler

- Kanun'a göre ödenmesi gereken taksitlerin, ilk ikisinin süresinde ve tam ödenmesi koşuluyla, kalan taksitlerden, bir takvim yılında iki veya daha az taksitin, süresinde ödenmemesi veya eksik ödenmesi halinde, ödenmeyen veya eksik ödenen taksit tutarlarının son taksiti izleyen ayın sonuna kadar gecikme zammı ile birlikte ödenmesi şartıyla bu Kanun hükümlerinden yararlanır.
- Matrah ve vergi artımına ilişkin hükümler saklı kalmak kaydıyla, Kanun'a göre;
 - İlk iki taksitin süresinde tam ödenmemesi
 - Süresinde ödenmeyen veya eksik ödenen diğer taksitlerin belirtilen şekilde ödenmemesi
 - Bir takvim yılında ikiden fazla taksitin süresinde ödenmemesi veya eksik ödenmesi hâlinde bu Kanun hükümlerinden yararlanma hakkı kaybedilir.
- Matrah ve vergi artırımını yapanların bu vergileri, Kanun'da öngörülen süre ve şekilde ödememeleri halinde artırım hükümlerinden yararlanma hakkı kaybedilecektir.
- Yıllık gelir ve kurumlar vergileri, stopaj gelir veya stopaj kurumlar vergileri, KDV ve ÖTV için Kanun'un kesinleşmiş ya da kesinleşmemiş veya dava safhasında bulunan alacaklarla ilgili hükümlerinden yararlanmak için başvuranların, taksit ödeme süresince bu vergi türleri itibariyle verilen beyannameler üzerine tahakkuk eden vergilerini çok zor durum olmaksızın her bir vergi türü itibari ile bir takvim yılında 2'den fazla vadesinde ödememeleri veya eksik ödemeleri halinde yapılandırılan borçların kalan taksitlerini ödeme haklarını kaybederler.
- Kanun'dan yararlanılarak süresinde ödenen alacaklara, Kanun'un yayımı tarihinden sonraki süreler için faiz, gecikme zammı ve vergi cezası gibi fer'i amme alacağı hesaplanmaz.

Yurt içi üretici fiyat endeksi (Yİ-ÜFE) aylık değişim oranları

- 7143 sayılı Kanun kapsamında ödenecek tutarın tespitinde kullanılacak olan Yİ-ÜFE aylık değişim oranları, Türkiye İstatistik Kurumunun her ay için belirlediği;
 - 31.12.2004 tarihine kadar toptan eşya fiyatları endeksi (TEFE) aylık değişim oranlarını,
 - 01.01.2005 tarihinden itibaren üretici fiyatları endeksi (ÜFE) aylık değişim oranlarını,
 - 01.01.2014 tarihinden itibaren yurt içi üretici fiyat endeksi (Yİ-ÜFE) aylık değişim oranlarını,
 - 01.11.2016 tarihinden itibaren aylık % 0,35 oranını (Mayıs 2018 ayı dâhil),

ifade etmektedir.

Varlık Barışı

Yurtdışında Bulunan Varlıklar

- Yurtdışında bulunan para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarını düzenlemelerde yer alan hükümler dahilinde 30.11.2018 tarihine kadar Türkiye 'deki banka veya aracı kurumlara bildiren gerçek ve tüzel kişilere bu varlıklar üzerinde serbestçe tasarruf hakkı sağlanmıştır.
- Yurtdışında bulunan bu varlıkların yurtdışında bulunan banka veya finansal kurumlardan kullanılan ve 18.05.2018 tarihi itibariyle kanuni defterlerde kayıtlı olan kredilerin 30.11.2018 tarihine kadar kapatılmasında kullanılması mümkündür. Bu durumda defter kayıtlarından düşülmesi şartı ile kredilerin ödenmesinde kullanılan varlıklar için Türkiye 'ye getirilme şartı aranmaksızın Kanun'dan yararlanır.
- 18.05.2018 tarihi itibariyle kayıtlarda yer alan sermaye avanslarının yurtdışında bulunan bu varlıklar ile bu tarihten önce karşılanmış olması halinde defter kayıtlarından düşülmesi şartı ile Kanun'dan yararlanır.
- 31.07.2018 tarihine kadar, bu varlıkların bildirilerek Türkiye 'ye getirilmesi veya bu varlıkların kanuni defterlere kayıtlı olan kredilerin kapamasında kullanılması ve sermaye avanslarının bu varlıklarla karşılanmış olması durumunda % 2 oranında vergi tarh edilmez.
- Bildirilen varlıklarla ilgili tarh edilen verginin zamanında ödenmesi ve bildirilen varlıkların bildirim tarihinden itibaren 3 ay içerisinde Türkiye'ye getirilmesi ya da Türkiye'deki banka veya aracı kurumlarda açılacak bir hesaba transfer edilmesi halinde bildirilen bu yurtdışı varlıkları nedeniyle hiçbir suretle vergi incelemesi ve vergi tarhiyatı yapılmaz.

Yurtiçinde Bulunan Varlıklar

- Gelir ve Kurumlar Vergisi mükelleflerine, Türkiye 'de bulunan ancak kanuni defterlerinde yer almayan para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçları ile taşınmazlarını 30.11.2018 tarihine kadar dönem kazancının tespitinde dikkate alınmaksızın vergi dairelerine beyan edilmesi suretiyle kanuni defterlere kaydedebilme hakkı tanınmıştır.
- 31.07.2018 tarihine kadar, düzenlemeler kapsamında beyanda bulunularak kanuni defterlere kaydedilen varlıklar üzerinden % 2 oranındaki vergi tarh edilmez.
- Beyan edilen varlıklar nedeniyle, beyan edilen tutarlara ilişkin tarh edilen verginin vadesinde ödenmesi koşulu ile hiçbir suretle vergi incelemesi veya vergi tarhiyatı yapılmaz.
- Bu kapsamda kanuni defterlere kaydedilen söz konusu varlıklar vergiye tabi kazancın ve kurumlar için dağıtılabılır kazancın tespitinde dikkate alınmaksızın işletmeden çekilebilir.

Diğer Hususlar ve Ödeme

- Varlık Barışı kapsamında ödenen vergiler, hiçbir suretle gider yazılamaz ve başka bir vergiden mahsup edilemez.
- Türkiye'ye getirilen veya kanuni defterlere kaydedilen varlıkların elden çıkarılmasından doğan zararlar, gelir veya kurumlar vergisi uygulaması bakımından gider veya indirim olarak kabul edilmez.
- Yurtdışından getirilen varlıklar için, banka veya aracı kurumlar, kendilerine bildirilen varlıklara ilişkin olarak % 2 oranında hesapladıkları vergiyi, 31.12.2018 tarihine kadar vergi sorumlusu sıfatıyla bir beyanname ile bağlı bulunduğu vergi dairesine beyan ederek, aynı sürede öder.
- Yurt içinde bulunan varlıklar için, vergi dairelerine beyan edilen varlıkların değeri üzerinden % 2 oranında vergi tarh edilir ve bu vergi 31.12.2018 tarihine kadar ödenir.

Bazı Yurtdışı Kazançlar
için Kurumlar ve Gelir
Vergisi İstisnaları

Bazı Yurtdışı Kazançlar Gelir ve Kurumlar Vergisinden İstisna

- Tam mükellefiyete tabi gerçek kişiler ile kurumların, 31.10.2018 tarihine kadar elde edilenler de dahil olmak üzere ;
 - Kanuni ve iş merkezi Türkiye'de bulunmayan kurumlara ilişkin iştirak hisselerinin satışından doğan kazançları,
 - Kanuni ve iş merkezi Türkiye'de bulunmayan kurumlardan elde ettikleri iştirak kazançları,
 - Yurt dışında bulunan iş yeri ve daimi temsilcileri aracılığıyla elde ettikleri ticari kazançları, 18.05.2018'den 31.12.2018 tarihine kadar Türkiye'ye transfer edildiği takdirde gelir veya kurumlar vergisinden müstesnadır.
- Tam mükellefiyete tabi gerçek kişiler ile kurumların kanuni ve iş merkezi Türkiye'de bulunmayan kurumların tasfiyesinden doğan kazançları, 31.12.2018 tarihine kadar Türkiye'ye transfer edilmiş olması kaydıyla gelir ve kurumlar vergisinden müstesnadır.